

Ustalanie granic - jak bardzo dziecko powinno być samodzielne

Jak nauczyć swoje dziecko wyciągać wnioski z podejmowanych przez niego decyzji - czyli o tym, jak ważne jest umiejętne i przemyślane działanie, a nie liczenie na szczęście ("może się uda, a może nie").

Każdy rodzic chce, aby jego dziecko uczyło się na błędach, najlepiej cudzych. Chcemy, żeby szacowało ryzyko podejmowanych kroków, umiało przewidzieć potencjalne zagrożenia i pozytywne konsekwencje swoich działań. Czy jednak my sami potrafimy to robić? Czy nie zdarza się, że i my podejmujemy złe decyzje, unikając odpowiedniej analizy sytuacji i licząc na szczęście?

Doświadczenie ma znaczenie

Każdego dnia podejmujemy setki decyzji. Nie jest możliwe by każda z nich była dobra. Działania, które wykonujemy bardzo często mają zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki w tym samym czasie. Zatem skoro już wiemy, że nie da się uniknąć błędów, to dobry moment, aby w miarę możliwości je zaakceptować i zacząć się na nich uczyć.

Dorośli podejmując decyzje, priorytetyzują zadania na bazie swojego długoletniego doświadczenia i nabytej wiedzy - a i tak często popełniają błędy. Czym różni się ta sytuacja od tej ze świata

dziecka? **Dorośli w domu raczej nie zostaną pociągnięty do odpowiedzialności za naturalne błędy dnia codziennego.** Rodzic potrafi też szybciej naprawić negatywne skutki podjętych przez niego decyzji i rzadko musi się z nich tłumaczyć.

Dzieci mają się znacznie trudniej. Chcą być odpowiedzialne i niezależne - podejmują różne próby podejmowania decyzji o sobie i innych. Gdy popełniają błąd, często nie umieją sami zaradzić jego negatywnym konsekwencjom. Proszą o pomoc osobę dorosłą lub ta pomoc jest im narzucana. Bardzo często **rodzice w takich momentach dokonują oceny** - zarówno poprzez pochwały, jak i reprimendę.

Daj mu szansę

Aby dzieci umiały podejmować decyzje, trzeba dać im taką możliwość. **Rodzice, którzy zapewniają swoim pociechom przestrzeń do podejmowania decyzji i robienia błędów, uczą je samodzielności i odpowiedzialności.**

Co się stanie, gdy dane wybory okażą się błędne? **W takim momencie, dziecko będzie wiedziało, jak naprawić błąd, bądź do kogo się zwrócić o pomoc.** Ważne, aby miało świadomość, że nie zostanie negatywnie ocenione, po prostu **uzyska wsparcie.**

Jak to robić?

Typowy zestaw decyzji, podejmowanych np. przy obiedzie, może wyglądać następująco:

- dziecko chce nalać sobie wodę do picia,
- dzbanek z napojem, jak na możliwości dziecka, jest duży i ciężki a szklanka kilkakrotnie mniejsza od dzbanka,

- dzbanek zawiera dużo płynu, szklanka, może zmieścić tylko ułamek tej pojemności,
- zadaniem dziecka jest oszacowanie, ile wody zmieści się w szklance, jak szybko należy wlewać wodę, aby oceniać tempo wypełniania szklanki, z jakim nachyleniem należy trzymać dzbanek, aby nie wylać napoju i w końcu w jakiej pozycji trzeba trzymać dzbanek, aby nalać wodę do szklanki, a nie na stół.

Umiejętność nalania wody z dzbanka była poprzedzona licznymi próbami, błędami skutkującymi wielokrotnym rozlewaniem wody, poplamionym obrusem itd. Po wielu próbach starsze dziecko umie już nalewać wodę bezbłędnie.

Ale nawet będąc dorosłym, zdarza nam się popełnić błąd i nie trafić napojem do szklanki. I co wtedy? Jako dorośli bierzemy szmatkę, wycieramy i po kłopotcie.

Dzieci jednak słyszą czasem: *ile razy mam Ci mówić; poczekaj zrobię to za Ciebie, kto to teraz będzie wycierał? Nie ruszaj, jak nie umiesz...* To przykład tego, jak być może część z rodziców zachowuje się w trakcie próby samodzielnego podejmowania decyzji przez dziecko.

Wspomniana prawidłowość zachowań dotyczy nie tylko prostych decyzji, ale także tych mających znacznie większy wpływ na życie.

Na koniec zapamiętaj!

Co może zrobić rodzic, aby dziecko nie bało się popełniać błędów, ale także chętniej wyciągało z nich wnioski?

Rodzic powinien pamiętać o tym, aby:

- Dać dziecku bezpieczną przestrzeń do popełniania błędów.
- Świadomie zachęcać do podejmowania prób samodzielnych decyzji.
- Nie krytykować za próbę podjęcia decyzji samodzielnie.
- Chwalić za chęć bycia samodzielnym.
- Pomagać w naprawianiu konsekwencji złych decyzji.
- Pokazać, gdzie pojawił się błąd w szacowaniu.
- Wskazać, na co należy zwrócić uwagę kolejnym razem.

Jeśli nasze dziecko nie rozwinię umiejętności samodzielnego podejmowania decyzji, nacisk ze strony środowiska rówieśników może być kłopotliwy w przyszłości. Dziecko będzie czekało, aż ktoś podejmie decyzje za niego. Dlatego też, zacznijmy uczyć dziecko samodzielności jak najprędzej!

24-11-2020

Malva Gasowski

Międzynarodowy trener biznesu i coach. Absolwentka Uniwersytetu Wrocławskiego kierunku Literatura amerykańska i Metodyka Nauczania. Magister Pedagogiki i Poradnictwa z DSWE TWP. Studiowała Psychologię i Socjologię na Uniwersytecie w Toronto. Ukończyła Szkołę Trenerów Biznesu MODERATOR oraz Szkołę Coachingu Managerskiego MODERATOR. Organizator letnich obozów szkoleniowych dla młodzieży z całego świata dla firmy Tomorrow's America Foundation. Tłumacz i autorka artykułów i opracowań szkoleniowych oraz produktowych dla międzynarodowego miesięcznika Bliżej Biznesu. Prowadziła szkolenia m.in. w zakresie zarządzania talentami, komunikacji, negocjacji, zarządzania ludźmi, technik przygotowywania i prowadzenia prezentacji, autoprezentacji, uważności i zarządzania stresem. Założyciel Coaching - Mother and all firmy zajmującej się wsparciem coachingowym w zakresie parentingu dla rodziców i opiekunów dzieci.